

Milujte své nepřátele, tak budete syny svého nebeského Otce

Římskokatolická farnost Tuchoměřice

7. neděle v mezidobí A (19.2.2017)

(Lv 19, 1-2.17-18; Ž 103; 1 Kor 3, 16-23; Mt 5, 38-48)

„Milujte své nepřátele“: to je asi nejradikálnější přikázání, které máme od Ježíše. Ale také nejkritizovanější a nejdělanější. Mnoho lidí říká, že je to nemožné. Nebo že je to jenom pro ty, kteří žijí mimo svět (jako mniši), nebo pro ty, kteří jsou tak svatí, že už nemáme pocit, že žijí v tomto světě. Toto přikázání prý je tak nereálné, že je nebezpečné: člověk, který má zodpovědnost za druhé to ani nesmí aplikovat, protože by tak vystavil nebezpečí své blízké. Láska k nepřátelům by byla neúcta k přátelům, k bližním, které mám ochránit. Například i někteří křesťané říkají, že z lásky k bližním, k našemu národu, nesmíme nechat přijet mezi nás lidi, kteří se můžou stát našimi nepřáteli - uprchlíky nebo muslimy.

Myslím, že tento postoj je založen na dvou omylech, na dvou nedorozuměních o tom, co znamená Ježíšovo přikázání milovat své nepřátele. První nedorozumění je myslet si, že jde o morálku, a druhé, že jde o to nechat si všechno líbit. Vysvětlím to.

První nedorozumění: v tomto přikázání nejde o morálku. Morálka je učení o tom, co máme dělat, jak se máme chovat. Přikázání o lásce k nepřátelům není o tom, co mám dělat, ale o tom, kým mám být! Ježíš to říká jasně: „Milujte své nepřátele... tak budete syny svého nebeského Otce“. Nebo „Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“. Jde o to, abychom byli syny Božími. Jde o naši identitu, ne jenom o nějakou morálku. Pokud tak nečiním, problém není, že nebudu dobrým člověkem, ale že už nebudu moci říkat, že jsem synem Božím, že jsem křesťanem.

Už v prvním čtení jsme slyšeli: „Buďte svatí, poněvadž já, Hospodin, váš Bůh jsem svatý“. A v tomto textu z knihy Leviticus není jiný důvod, proč se nemáme mstít nebo nenávidět, proč máme milovat bližního, než „Já jsem Hospodin“. Co je ve hře, je náš vztah k Bohu, nic jiného. V druhém čtení sv. Pavel to říká ještě jinak: „Vy jste Božím chrámem, ve vás bydlí Boží Duch“. Proto máme být svatí, jako Bůh je svatý. Protože Bůh přebývá v nás. A je to také jediný důvod, proč láska k nepřátelům je možná: pro nás lidi je to nemožné, ale ne pro Ducha Božího, který bydlí v nás, protože pro Boha nic není nemožné. Jenom je potřeba o tu milost neustále prosit. Je to podmínka, abychom byli a zůstali Božími dětmi. Je to daleko hlubší než jenom dodržovat nějaké morální přikázání! A je to svým způsobem snadnější, protože nemáme tak činit vlastními silami, ale je to Bůh, který přebývá v nás, který tak může konat.

Druhé nedorozumění je, že to znamená nechat si všechno líbit. Ty tři příklady z evangelia (facka, šaty a cesta) často špatně chápeme. Nastavit druhou tvář neznamená nic neudělat. Naopak je to aktivní postoj, který má překvapit nepřítele, aby musel přemýšlet nad tím, jak má reagovat. On očekával, že bych měl vrátit úder, nebo že bych měl křičet či plakat, ale určitě neočekával, že nastavím druhou tvář! Když jeden voják udeřil Ježíše do tváře během utrpení, Ježíš nebyl pasivní, ale odpověděl: „Řekl-li jsem něco špatného, prokaž, že je to špatné. Jestliže to bylo správné, proč mě biješ?“ Je to stejný postoj. Ostatní příklady jsou podobné. Dát i plášť nebo jít dvě míle je překvapující a navíc nepřítel se dostává mimo zákon: nikdo neměl právo vzít i plášť chudému, protože by už neměl nic. Nebo římsští vojáci měli právo nutit lidi, aby nesli věci jednu míli, ale víc ne. Tyto tři příklady jsou způsoby, jak překvapit nepřítele, aby musel přemýšlet a aby měl možnost si uvědomit, že to, co dělá, je špatné a měl možnost se obrátit. A to jsou jenom příklady: můžeme najít jiné způsoby jak odpovědět na útoky nepřátel jinak než násilím. Milovat své nepřátele neznamená nechat si všechno líbit, ani souhlasit s nimi, ale respektovat je a dát jim šanci se obrátit.

Být křesťanem znamená žít jako syn Boží ve světě, milovat své nepřátele, jako Bůh miloval nás, kdy jsme ještě byli jeho nepřátelé. Znamená to postavit se proti nespravedlnosti, ale nepoužít násilí proti nepřátelům. Dnes můžeme prosit Boha o milost milovat všechny lidi tou láskou, kterou on miluje nás.

P. Alain Cleysac CCN, administrátor farnosti